

PLA DOCENT

Curs (1r ; 2n ; 3r....): 1r
Especialitat: Interpretació
Codi de l'assignatura: 551002
Assignatura: Diccíó 1
Tipus d'assignatura: Optativa
Crèdits ECTS de l'assignatura: 4 ECTS
Hores totals de l'assignatura: 100
Impartició (1r. sem; 2n. sem; anual): Anual
Professors/es:
<p>Descriptors:</p> <p>ESTUDI DE LA PARLA</p> <p>Presa de consciència de la pròpia parla. Coneixement de la llengua. Introducció a l'estudi i l'aplicació de l'estàndard oral, amb tota la seva flexibilitat (variants, àmbits d'ús i registres). Pràctiques d'ortologia i prosòdia. Dimensió artística de la dicció.</p> <p>TRETS TEXTUALS I PARATEXTUALS</p> <p>Estudi i aplicació dels elements bàsics per a l'elaboració de la dicció d'un text en vers o en prosa de diferents gèneres i estils (puntuació i entonació, mètrica, accent i ritme, ...). L'organització del pensament en el vers i en la prosa.</p> <p>SUBSTÀNCIA DE LES PARAULES</p> <p>Experimentació de la substància dels sons (valor expressiu de les vocals i valor plàstic de les consonants) i la dels continguts del text.</p>
Requisits:
Observacions: El professor recomanarà assistir al Servei de Fonètica als alumnes que ho necessitin.

COMPETÈNCIES QUE ES TREBALLARAN A L' ASSIGNATURA:

Competències Transversals:

1. Integrar els coneixements teòrics, tècnics i pràctics adquirits per a la creació escènica.
2. Aplicar les capacitats crítiques de manera constructiva envers el treball propi i dels altres.
3. Tenir autonomia per automotivar-se, investigar i organitzar-se.

Competències específiques:

1. Ser capaç de prendre consciència de la pròpia parla.
2. Saber fer ús de diccionaris i manuals de pronúncia per resoldre dubtes bàsics.
3. Saber aplicar les regles d'accentuació en els mots i en les frases.
4. Conèixer el sistema fonètic del català (producció i audició).
5. Saber assaborir la substància dels sons i la substància dels continguts en el joc teatral.
6. Saber reconèixer els ritmes del text.
7. Saber reconèixer les característiques mètriques de l'heptasil·lab (art menor) i de l'alexandrí (art major).

RESULTATS DE L'APRENTATGE:

Coneixements:

1. Coneixement bàsic de l'estàndard oral (variants, àmbits d'ús i registres).
2. Eines bàsiques per a l'elaboració de la dicció d'un text dramàtic.

Habilitats, procediments o destreses:

1. Experimentació del valor expressiu i plàstic de les vocals, les consonants i les paraules.
2. Preparació i entrenament articulari per a millorar la claredat de la parla.
3. Organització del pensament i necessitat de les paraules.
4. Millora de l'expressió oral aplicada a diversos gèneres i estils.

Actituds:

1. Capacitat d'atenció, observació i concentració.
2. Descobrim i reconeixement de les pròpies habilitats lingüístiques.
3. Capacitat d'implicació en els exercicis i en el grup.

CONTINGUTS FORMATIUS:

Blocs de contingut:

1. Llengua, dialecte i registre. La pronunciació estàndard: una elecció.
2. La producció dels sons: els òrgans d'articulació. L'observació de llavis, llengua i mandíbula.
3. L'aplicació al català dels principis de transcripció de l' A. F. I.: ús del diccionari de pronúncia.
4. El vocalisme tònic i l' àton. Observació i classificació: grau d'obertura de la cavitat bucal i posició dels òrgans articularis. Correcció de la pronúncia. El valor expressiu de les vocals. Els contactes vocàlics dins la paraula i entre paraules.
5. La pronúncia de les consonants. Observació i classificació: acció de les cordes vocals, manera d'articular i punt d'articulació. La durada i el valor descriptiu de les consonants.
6. La síl·laba. La paraula dita i la paraula cantada. El sirrema. La connexió de les paraules amb l'intel·lecte, l'emoció, el cos i la veu. La visualització.
7. L'accent: percepció i producció. Mobilitat de l'accent en la tira fònica. Xocs i Valls accentuals. Accents principals i secundaris. Clàusules rítmiques bàsiques. Introducció a la mètrica: l'heptasil·lab (comú en la poesia i el teatre populars) i l'alexandrí (propi del teatre culte, sobretot francès)..
8. Els trets prosòdics bàsics: intensitat, entonació i durada.
9. El valor dels signes de puntuació del text.
10. El pla de l'expressió i el pla del contingut. L'expressió del jo a través de la paraula.

METODOLOGIA I ORGANITZACIÓ GENERAL DE L'ASSIGNATURA:

Metodologia

Es treballarà individualment i en grup. Caldrà fer feines d'anàlisi, recerca d'informació i entrenament dins les hores de treball autònom de l'alumne. Es potenciarà l'expressió personal i la necessitat de comunicar i de fer orgànic el llenguatge.

Hores totals: 100h, de les quals hi haurà 80 hores presencials (80%) i 20 hores de treball autònom de l'alumne (20%) en les quals caldrà fer feines d'anàlisi, memorització i preparació de textos.

Avaluació:

Criteris: L'avaluació és contínua ja que els coneixements adquirits s'apliquen a la pràctica diària.

Activitats: Anàlisis mètriques, presentacions de textos, proves escrites i exercicis pràctics.

Ponderació: La valoració numèrica final serà el resultat de l'aplicació dels percentatges següents:

Actitud: 10%

Assistència: 10%

Nivell d'assoliment dels continguts del curs: 70% (60% presentacions i 10% examen final escrit)

Treballs escrits: 10%

Més del 15% de faltes d'assistència no permeten aprovar l'assignatura.

El no assoliment del mínim nivell de l'estàndard oral no permet aprovar l'assignatura.

BIBLIOGRAFIA, FONTS I RECURSOS DE DOCUMENTACIÓ:

(El professor especificarà quina és la bibliografia bàsica i si és necessari de complementar-la).

BADIA, M.: *Introducció a la fonètica i a la fonologia catalanes*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2002.

BRUGUERA I TALLEDA, J.: *Diccionari ortogràfic i de pronúncia*. 2ª ed. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 2004.

CASTELLANOS, J. A.: *Manual de pronunciació: criteris i exercicis d'elocució*. Vic: Eumo, 2004.

CARRERA, J.: *Fonètica pràctica del català oriental central i nord-occidental*. 2ª ed. rev i ampl. Barcelona: Salvatella, 2001.

COLAIANNI, L.: *The Joy of Phonetics and Accents*. Kansas City: Joy Press, 1994.

COROMINES, J.: "Sobre l'elocució catalana en el teatre i la recitació", dins *Lleures i converses d'un filòleg*. 4ª ed. Barcelona, Club Editor.

GRAS, R. V. (1997): *L'actor i la dicció*. Barcelona: La Busca, 1989.

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS: *Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana. I. Fonètica*. 3ª ed. 2ª reimpr. Barcelona: IEC, 2001.

LINKLATER, K.: *Freeing the natural voice : imagery and art in the practice of voice and language*. Ed. rev and exp. California: Drama Publishers, 2006.

OLIVA, S.: *La mètrica i el ritme de la prosa*. Barcelona: Quaderns Crema, 1992.

OLIVA, S.: *Nova introducció a la mètrica*. Barcelona: Quaderns Crema, 2008.

PRIETO, P.: *Entonació. Models, teoria, mètodes*. Barcelona: Ariel, 2002.

PRIETO, P.: *Fonètica i fonologia. Els sons del català*. Barcelona: UOC, 2004.

RUAIX, J.: *Català complet/1. Curs superior de llengua, vol. I, Temes introductoris. Fonètica i ortografia*. Moià: Claret, 2006.

SOLÀ, J; PUJOL, J.: *Tractat de puntuació*. 2ª ed. rev. Barcelona: Columna, 1994.

SOLÀ, J.; LLORET, M.R.; MASCARÓ, J.; PÉREZ SALDANYA, M. (dirs.): *Gramàtica del català contemporani, tres volums*. Barcelona: Empúries, 2002.

STANISLAVSKI, C.: *La construcció del personaje*. Capítols 7, 8, 9 i 12. Madrid: Alianza, 2011.

VENY, J.: *Els parlars catalans*. 10^a ed. Mallorca: Moll, 1993.

VENY, J.: *Petit atlas lingüístic del domini català. Vol. 1*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 2007.

Internet:

ALCOVER, A.M ; MOLL, A.M.B.: *Diccionari català-valencià-balear (DCVB)* [en línia]. Consultat en: < <http://dcbv.iecat.net> >

ASSOCIACIÓ D'ESCRITORS EN LLENGUA CATALANA [web]. Consultat en: < <http://www.escriptors.cat> >

CARRERA-SABATÉ ; PONS-MOLL; SOLÀ-CORTASSA (2014): *Sons del català*. [en línia]. Consultat en: < <http://www.ub.edu/sonscatala> >

CARRERA-SABATÉ, Josefina (Dir.): *Guies de pronunciació del català*. PRIETO, P. & CABRÉ, T. (coords.) (2007-2012). *Atles interactiu de l'entonació del català*. [en línia]. Consultat en: < <http://prosodia.upf.edu/atlesentonacio/> >.